

1. Veranker kennis

Idee 1: Infofiche

Maak infofiches die concreet beschrijven hoe jullie bv. een bepaalde werkvorm toepassen.

Fiche: Tutorlezen ('Een boek voor twee', Hilde Van Keer) - Auteur fiche: CTO

Doelstellingen

1. Het onderwijs op het vlak van begrijpend lezen 'vitaliseren' door het actiever en doeltreffender te maken.
2. De technische leesvaardigheid van de leerlingen vergroten.

Opbouw

Een leerling van het vijfde leerjaar (tutor) leest samen met een leerling van het tweede leerjaar (leesmakker). Het project heeft drie essentiële componenten:

- De voorbereiding op de tutorrol
- De expliciete instructie in strategieën voor begrijpend lezen
- Het lezen met een leesmakker in klasoverschrijdende peer tutoring-koppels

Voorbereiding op de tutorrol

- Vijfde leerjaar: lessenreeks 'Hoe word ik een goede leesmakker?'
 - Doelen en opzet project, eigen taken en verantwoordelijkheden
 - Interesse laten blijken aan jongere leerling, leesmoment starten en afsluiten, fouten op een correcte en respectvolle manier verbeteren, enz.
 - Kennismaking met de leesmakker
- Tweede leerjaar: korte introductieles

Expliciete instructie in strategieën voor begrijpend lezen

Instructie in 6 leesstrategieën, verspreid over het hele schooljaar, door klasleerkracht per leerjaar:

1. Voorkennis activeren: Waarover zal de tekst gaan? Ik snuffel en denk.
2. Voorspellend lezen: Wat zal er gebeuren? Ik voorspel.
3. Hoofdzaken onderscheiden: Waarover gaat het verhaal? Ik onthoud.
4. Begrip van woorden bewaken en de betekenis achterhalen van woorden die men niet begrijpt: Welke woorden zijn moeilijk? Ik zoek en leer.
5. Tekstbegrip bewaken en reguleren door de betekenis te achterhalen van zinnen of tekstfragmenten die men niet begrijpt: Stop! Snap je het nog? Ik controleer.
6. Het soort tekst bepalen: Welk soort tekst is dit? Ik bepaal.

Lezen met een leesmakker in klasoverschrijdende peer tutoring-koppels

- Intensieve samenwerking: 1 à 2x per week op vast ingeroosterde momenten
- De tweedeklassers lezen de teksten, de vijfdeklassers houden in het oog wanneer het fout loopt of waar het moeilijk wordt en passen leesstrategieën toe
- Er worden teksten gelezen waarbij het gebruik van de net aangebrachte leesstrategie wordt uitgelokt en gemakkelijk kan worden toegepast aan de hand van de bijhorende strategiekaart
- Nadien kiezen de duo's zelf boekjes of verhalen en passen de leesstrategieën erop toe. Hiervoor is er een brede verscheidenheid aan leuke en aantrekkelijke boekjes op school aanwezig.

Mogelijkheden tot differentiatie:

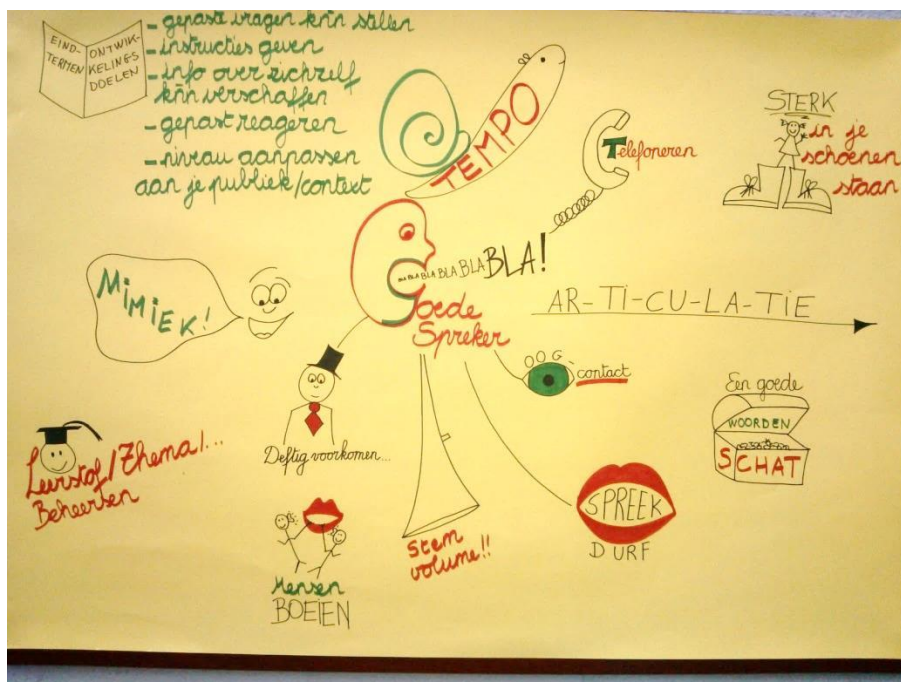
- De samenstelling van de duo's, de selectie van de teksten, elk duo krijgt de tijd die het nodig heeft

Idee 2: Kijkwijzer

Zorg dat de kijkwijzer up-to-date blijft. Vul de kijkwijzer aan met nieuwe (gedeelde) tips, manieren om taken betekenisvol te maken en manieren van ondersteuning. Als de kijkwijzer (in eerste versie) af is, maak dan afspraken over wie de kijkwijzer up-to-date houdt, wanneer jullie samenzitten over de kijkwijzer, ...

Idee 3: Poster

Maak visuele neerslagen van het denkwerk van leerkrachten (bv. posters). Hang de neerslag op een centrale plaats op, bv. in het lerarenlokaal.

Stippe Stap, Genk:
Wat moet een goede spreker kunnen?

Idee 4: Logboek

Houd van jullie taalbeleidsproces een logboek bij. Zo zie je welke stappen je gezet hebt en kan je terugblikken op eerdere ervaringen op het moment dat je in het kader van het taalbeleid kiest voor een andere focus. Je kan ook gebruik maken van de leerervaringen op het moment dat jullie veranderingen willen doorvoeren in bv. het wiskundeonderwijs, ...

(Deeltje uit het logboek van) Stippe Stap Genk

29-1-2013

Personeelsvergadering rond taalbeleid

Korte terugblik naar vorige bijeenkomst. (tot 15h40)

Indeling in groepen door post-it spel door Petra (tot 15h35)

Positief, veilig en rijk leerklimaat (tot 16h30)

Opdracht: Elke tafel krijgt een kaftje met stellingen voor een positief, veilig en rijk leerklimaat. Ze gaan van elk van deze stellingen een tip maken en op een lege kijkwijzer noteren bij een positief, veilig en rijk leerklimaat. Bij deze taak zit telkens

	<p>iemand van de werkgroep. We zijn met 3 begeleiders, dus 3 groepen van 5 personen.</p> <p>Iedereen heeft een bundel gekregen zodat ze kunnen meevolgen. Je moet echter maar 1 bundel inleveren, dus elke groep kiest iemand die de notulen doet.</p> <p>Giusy: Lieve, Bianca, Veerle, Katty, Katleen Petra: Sofie, LiesbethD, Jan, Carine, Marleen LiesbethL: Katja, Karen, Lut, Ingrid, Severine</p> <p>Betekenisvolle taken (tot 17h00 of vroeger)</p> <p>Opdracht adhv de voortaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) De leerkrachten stellen in het kort hun spreektaak aan de groep voor. 2) Leerkrachten maken tezamen een woordspin rond de kenmerken/doelen/ET/OD van een goede spreekles/activiteit. <p>→ Tot hier gekomen! De rest is voor de volgende bijeenkomst.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) De leerkrachten bekijken de ET en de OD die ze hebben genoteerd bij hun spreektaak. <ul style="list-style-type: none"> • Welke vinden ze de belangrijkste ET of OD? (kleuters) → top drie maken per groep • Welke ET of OD halen we niet? → Top drie maken per groep.
31-1-2013	<p>Reflectie over de laatste bijeenkomst. Heel wat leerkrachten zijn me achteraf komen aanspreken dat ze de vergadering erg goed vonden. Ze snappen de opbouw erg goed en de inhoud is zeer duidelijk. De leerkrachten appreciëren dat de inhoud van het taalbeleid door hun wordt opgebouwd en niet gewoon wordt gedictieerd door de directie. Vorig jaar vreesde ik een beetje voor het goed slagen omdat de inhoud met elke bijeenkomst zwaarder begint te worden, maar ik moet toegeven dat mijn collega's dit tot een zeer goed einde gebracht hebben.</p> <p>Vorbereiden van de volgende bijeenkomst.</p> <p>Planning:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Leerkrachten krijgen de kijkwijzer die is aangevuld met positief, veilig en rijk leerklimaat en betekenisvolle taken. (zie resultaten vorige vergaderingen) → Opbouwen "Ondersteuning door interactie" (of dit al geven omdat we anders nog steeds niet met het luik taken beoordelen kunnen beginnen??) → Beoordelen van taken. <ul style="list-style-type: none"> • Andersland • Mijn schild vertelt. • Grafgiften. • Vlot spreken: 4L • Een aantal kleuter-spreek-taken???

Idee 5: ...

2. Gebruik en deel kennis

Idee 1: Infofiches en kijkwijzer

Maak afspraken over het gebruik en de beschikbaarheid van de infofiches en de kijkwijzer.

Bijvoorbeeld:

- De groep met gewicht neemt de tijd om met nieuwe collega's te werken rond de kijkwijzer.
- De infofiches worden beschikbaar gesteld op een centrale plaats (bv. digitaal op een server).
- De infofiche en de kijkwijzer zijn zichtbaar aanwezig in de leraarskamer.
- De kijkwijzer wordt gebruikt als leidraad bij het kiezen van een nieuwe methode.

Idee 2: Taggen

Maak een overzicht dat de kernwoorden bevat van jullie werking rond taal. (bv. doelstellingen, evaluatie). Vraag dat iedere leerkracht drie kernwoorden aanduidt waarvan hij/zij het gevoel heeft dat hij er sterk in is. Leerkrachten die een vraag hebben, kunnen ze stellen aan de persoon die zijn naam heeft geschreven bij het kernwoord. Maak afspraken over wie het 'taggen' opvolgt, hoe jullie het document gebruiken en over hoe jullie het document up-to-date houden.

Voor welke van de onderstaande thema's kan je een wegwijzer zijn naar informatie, expertise en kennis voor collega's? (= aanspreekpunt zijn; collega's een stap vooruit helpen)

Bron: intern document CTO

alfabetisering
anderstalige nieuwkomers
begrijpend lezen (leesvaardigheid)
betekenisonderhandeling
brede evaluatie
brede School
coaching
complexiteit van taken (parameters)
coöperatief leren
diagnostiserend lezen/onderwijs
differentiatie
doelstellingen (bepalen/beschrijven)
eindtermen en ontwikkelingsdoelen
grammatica (onderwijs)
heterogene/homogene groepen
hoekenwerk
ICT ----- zie multimedia
interactie(patronen)
interactieve werkvormen
innovatieprocessen (+begeleiden van)
interculturele communicatie

Idee 3: Succesverhalen

Deel succesverhalen met elkaar. Maak een succesmuur of voorzie ruimte op personeelsvergaderingen om elkaar mondeling te briefen.

Idee 4: ...

3. Bed het gebruik van de kennis in in de job van de leerkrachten

Idee 1: Doelen

Zoek manieren om het werken aan doelen in te bedden in de taken van de leerkracht. Communiceer hiervoor duidelijk je verwachtingen. Enkele voorbeelden:

- Leerkrachten nemen bij de start van het schooljaar de inleiding bij de leerplannen samen door.
- Leerkrachten turven hoeveel keer een doelstelling aan bod komt in een cursus.
- Leerkrachten houden bij aan welke doelen ze werken (vb. in agenda).
- Leerkrachten noteren bevroegde doelen bij toetsen.
- Ook voor schooluitstappen of andere projecten, wordt vooraf nagedacht over mogelijke taaldoelen die eraan gekoppeld kunnen worden.

Idee 2: Bladwijzer

Maak voor de leerkrachten een bladwijzer waarop de concrete acties op leerkrachtenniveau uit het taalbeleidsplan staan. Zorg voor een verwijzing naar de kijkwijzer. Op die manier krijgt het team in één oogopslag een kort overzicht van het taalbeleidsplan en de link naar de kijkwijzer.

Acties taalbeleidsplan Focus SPREKEN	elke week	Talige moeilijkheden in een niet-taalles noteren en reflecteren over mogelijke ondersteuning. (kijkwijzer cirkel 3: ondersteuning) Groepswerk met verdeelde informatie. (actiefiche 'Verdeelde informatie')
	per maand	Vertelkring in kleine groep. (actiefiche 'Vertelkring') Samen voorbereiden op dinsdag van 16u tot 18u.
	per trimester	Overleg rond spreektaken met lk voorgaande en volgende jaar. (kijkwijzer cirkel 2: betekenisvolle taken)
	per thema	De kwaliteit van spreektaken beoordelen. (kijkwijzer cirkel 2: betekenisvolle taken)
		Taalaanbod niet vereenvoudigen, maar gepaste ondersteuning bieden. (kijkwijzer cirkel 1: Veilig en rijk klimaat)

Idee 3: Jaarplanning

Stel op basis van het taalbeleidsplan een jaarplanning op voor de leerkrachten. Zo weet iedereen heel goed wat hij wanneer moet doen.

Idee 4: Schoolwerkplan

Integreer verworvenheden vanuit het taalbeleidsplan in het schoolwerkplan om op die manier te komen tot een geïntegreerd beleid.

Idee 5: ...